CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

निर्णय
मृत
C2.

निर्णयामृत।

अनेक प्राचीन ग्रंथोंसेशुद्ध हुवा है

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

आ. नं. [redacted] 3043

श्रीः ।

निर्णयामृतम् ।

(धर्मशास्त्रनिबन्धः)

श्रीसूर्यसेनमहीमहेन्द्रसभाश्रिताह्वनाथ-

पण्डितविरचितम् ।

तदेनत्

प्राचीनपुस्तकोपलब्धपाठनिवेशनपुरःसरसंशो

धनेन शास्त्रिद्वारा परिष्कृत्य

मुंबय्यां

खेमराजश्रीकृष्णदास

इत्यनेन

स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" मुद्रणालये

मुद्रयित्वा प्रकाशितम् ।

संवत् १९५२ शके १८१७

इस पुस्तकका रजिस्टरी हक यंत्राधिकारीने स्वाधीन रक्खाहै.

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

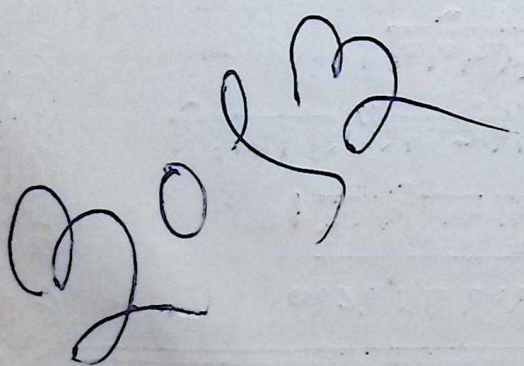

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

आ. नं. ४३६
३०८३

प्राभाकरी-कम्पनी-मुद्रितानि
विक्रेयदुर्लभपुस्तकानि

पुरश्चर्यार्णवः ।

श्री ५ नेपालमहाराजाधिराजप्रतापसिंहदेव बहादुरवर्मविरचितः ।

असौ ग्रन्थ आगमसंग्रहग्रन्थेषु शिरोमणित्वेन जगति समुज्जृम्भते । अस्मिंश्च द्वादशतरङ्गा विद्यन्ते । तत्र प्रथमे पुरुषार्थसाधनमिच्छुकानामागमशास्त्रव्युत्पित्सूनां च जनानामत्यन्तोपयोगिनः 'षडाम्नायभेदः, तद्देवताराधनं, कालीकृष्णयोस्तारारामयोर्विष्णुशिवादीनां चैकतादर्शनं, तान्त्रिकमार्गभेदः, तदधिकारिलक्षणं, वैष्णवभेदः, उपासनाभेदः, अदीक्षितानर्हत्वं, दीक्षाविधिः, तन्माहात्म्यं, योग्यायोग्यगुरुशिष्यलक्षणं, मन्त्रस्य हेयाहेयत्वं, पित्रादिमन्त्रग्रहणनिषेधः, अधिकारिणोमन्त्रग्रहणविधिः, स्वप्नाप्तमन्त्रस्य संस्करणं, दीक्षायां चक्रविवेचनम्'—इत्यादयः ।

अथ द्वितीयतरङ्गे 'दीक्षाकालनिर्णयः, मन्त्रशापः, मन्त्रशोधनं, मन्त्रोद्धारः, भूमिपरीक्षा, शल्योद्धरणप्रकारः, वास्तुविधिः, मण्डपलक्षणं, कुण्डलक्षणं, स्रुक्स्रुवलक्षणम्, अङ्कुरार्पणम्' इत्यादयः ।

अथ तृतीयतरङ्गे 'क्रियावतीदीक्षायां दीक्षादिवासनं, दन्तकाष्ठपरीक्षणं, द्वारपूजाविधिः, सर्वतोभद्रमंडलं, पूजाद्रव्यशुद्धिः, प्राणायामलक्षणं, भूतशुद्धिप्रकारः, अन्तर्मातृकान्यासः, बहिर्मातृकान्यासः, कलामातृकान्यासः, केशवादिमातृकान्यासः, श्रीकण्ठादिमातृकान्यासः, सम्मोहनमातृकान्यासः, गणेशमातृकान्यासः मातृकान्यासमन्त्राः, षडङ्गन्यासः, अन्तर्यागविधिः, कलशस्थापनविधिः, अर्घस्थापनं, श्रीपात्रशक्तिपात्रादिस्थापनं, दिव्यौघगुरुपंक्तिकथनं, पीठपूजाक्रमः, कलापूजनक्रमः, देवतावाहनम्, अमृतीकरणम्, आवाहनादिमुद्रालक्षणानि, परमीकरणं, पञ्चोपचारा द्वादशषोडशषट्त्रिंशदुपचाराः, मधुपर्कगन्धपुष्पधूपदीपनैवेद्यादिकथनम्' इत्यादयः ।

अथ चतुर्थतरङ्गे 'अग्निसंस्कारः, कुण्डसंस्कार, कुण्डपूजनम्, अग्निदानादि, होमद्रव्यविशेषः, होमपात्रस्थापनं, स्रुक्स्रुवादिसंस्कारः, व्याहृतिहोमः, नालापनयनं, चरुहोमः, अधिवासः शुभस्वप्नाः, अशुभस्वप्नाः, तत्फलानि, तत्त्वाध्वशोधनं, पूर्णाहुतिः, मन्त्रदानविधिः, शिष्य संस्कारः, वीरदीक्षाग्रहणविधिः,' इत्यादयो विषया वरीवृतीति ।

एवं द्वादशस्वपि तरङ्गेषु विषयाधिक्येन दिङ्मात्र प्रदर्शितम् । श्लोकसंख्यया विंशतिसहस्राधिको द्वादशतरङ्गात्मकोऽयं ग्रन्थस्त्रिधाविभज्य चतुस्तरङ्गात्मकैस्त्रिभिः खण्डैः प्रकाशितः । मौल्यं त्रयोदशरुप्यकम् १३ रू० ।

नेपालमाहात्म्यम् ।

इदं वृहत् उत्तरदिङ्मुखस्थस्योत्तुङ्गशैलमालया संवेष्टितस्य नेपालदेशस्य माहात्म्यबोधकं श्रीगुह्येश्वरीपशुपतिनाथादिदेवानां प्रादुर्भावाद्यनेककथालसितमस्ति । एतज्ज्ञानमन्तरा तदन्तर्गत क्षेत्रतीर्थादीनामवबोधः सम्यक्तया न भवतीति विचार्यास्माभिः सुपुष्टपत्रे रुचिरायसाक्षरैः संमुद्रायितम् । अस्य पृष्ठसंख्या २०० । मौल्यं सपादैको रूप्यकः १।) रू० ।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नित्यकर्मप्रकाशिका

विद्वत्कुलवर कुलनिधिशर्मविरचिता ।

असौ नित्यकर्मप्रकाशिका माध्यन्दिनीयानां शुक्लयजुर्वेदाध्यायिनामतीवोपयुक्ता । यस्यामुषःकालादारभ्य निशि शयनसमयपर्यन्तं यस्मिन् यस्मिन् काले यद्यत् शौचस्नान-सन्ध्यावन्दनपूजनाद्यनुष्ठानं शास्त्रतो विधेयत्वेन विहितं तदशेषं संक्षेपरूपेणात्र संगृहीतम् । कर्मविशेषे शास्त्रान्तरार्षवाक्यानि प्रदर्शितानि । अत्र प्रातरुत्थानसमयमारभ्य प्रातःस्मरणम्, भूमिप्रार्थना, शौचविधिः, दन्तधावनविधिः, स्नानविधिः, तिलकधारणविधिः, सन्ध्याविधिः, स्मार्त्ताचमनं वैष्णवाचमनं सन्ध्याप्रयोगः, तर्पणपरिभाषा, तर्पणप्रयोगः, सूर्यार्घ्यदानं, गृहदेवार्चनविधिः, पूजाङ्गतर्पणं, मध्याह्नसन्ध्याविधिः, वैश्वदेवविधिस्तत्प्रयोगश्च, नित्या-हुतिः, अतिथिपूजनं, भोजनविधिप्रयोगौ, सायंसन्ध्याविधिः, शयनविधिस्तत्प्रयोगश्च, स्त्रीप्रसङ्ग एवं तत्तदवान्तरभेदादयोऽनेके विषयाः सन्ति ।

अस्यामवश्यंपठनीयत्वेन मन्त्रादयः स्थूलाक्षरैर्विन्यस्ताः । इति कर्त्तव्यता, शास्त्रान्त-रार्षवाक्यानि, ऋषिनामादीनि च सूक्ष्मसूक्ष्मतरायसाक्षरैस्तत्र तत्राङ्कितानि शास्त्रार्थजातत्वेन मनीषिभिरूह्यानि । पाठान्तरभेदश्च टिप्पणीरूपेण निम्नभागे प्रदर्शितः । अस्या मौल्यं च साधारणजनानां सुलभसौकर्यायात्यल्पं षष्ठाणकपरिमितं निर्धारितमस्ति ।

श्रीहेमाद्रिसूरिविरचितस्य

चतुर्वर्गचिन्तामणेः

दानखण्डः ।

अयं ग्रन्थः पूर्वं बङ्गदेशीय आसियाटिकसोसायटिनामकसभानुमत्या संमुद्रितोऽपि सम्प्रति पुस्तकस्यालाभेन तज्जिघृक्षुजनैः सम्प्रार्थितास्तेषां सुलभायाष्माभिः सुपुष्टपत्रे बृहल्लघ्वायसाक्षरैः प्रकाशितः । अस्य त्रयोदशप्रकरणात्मकग्रन्थस्य मौल्यं सप्तरूप्य-कमस्ति ७) रु० ।

अद्भुतसागरः ।

अयं वस्तुतोऽद्भुतानां दिव्यान्तरिक्षभौमानां सागरः । विषयपरिशीलनरसिकाः पदार्थवैज्ञानिका निर्णयन्तु अस्माद्ग्रन्थात् कियन्तः पदार्था इह सागरे निमग्नाः । कथं प्राचीनसमये शुभाशुभविचारः । किमिति प्रशंसावाक्यं तत्त्वत एवम्भूतविषयविज्ञानहानि-रेवास्माकं दीनायमानानां भारतीयानां दुःखभोग इत्यलं वाक्यगुम्फनेन । पृष्ठसंख्या ८०० । मौल्यं रूप्यकपञ्चकम् ५) रु० ।

पुस्तकप्राप्तिस्थानम् —

मास्टर खेलाड़ीलाल एण्ड सन्स,

संस्कृत बुकडिपो

कचौड़ी गली, बनारस सिटी ।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

आ. नं. [redacted]
3043
पूर्व भाग

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

विज्ञापन।

पुस्तकोंका नाम	कीमत.
धर्मशास्त्र ग्रंथाः।	
मनुस्मृति सान्वय भाषाटीका कुल्लूक भट्टके अनुकूल ग्लेज	२॥)
तथा रफ्	२)
व्रतराज अतिउत्तम टिप्पणी सहित जिसमेंवर्षभरकी सबतिथियोंके व्रतउद्यापननिर्णय कथाहैं	४)
व्रतराजटिप्पणीसहित रफ्	३॥)
निर्णयामृत छपताहै....	
याज्ञवल्क्यस्मृति मिताक्षरा पं० मिहिरचंदकृत पद, योजना, भावार्थ और तात्पर्यार्थ और टिप्पणी तथा भाषाटीकासहित अत्युत्तम	६)
निर्णयसिंधु टिप्पणीसहित अत्युत्तम....	३)
तथा रफ्कागज	२॥)
अष्टादशस्मृति उत्तम शुद्ध मोटा टैप	२॥)
मनुस्मृति सटीक कुल्लूकभट्टकृतटीकासहित जिल्दबंधी	२)
विवादार्णवसेतु (धर्मशास्त्र में न्यायराजनीति)	२)
बृहत्पाराशरीस्मृति (धर्मशास्त्र)	१॥)
पराशरीस्मृतिका उत्तरखंड	।)
शुक्रनीति भाषाटीकासहित (अत्युत्तमराजनीति)	१॥)
तुलसीविवाहपद्धति	३)
शूद्रविवाह पद्धति	।)
धर्मसारविवेचः (इस जन्ममें मनुष्यका अवश्य कर्त्तव्य कर्म)	१)
क्षौरनिर्णय मूल	।)
तिथिनिर्णय....	२)
धर्मराजका तोड़ा	॥)
आशौचनिर्णय	२)
भक्तविधसेतु भाषाटीकासहित	॥।)
वर्णविवेकचंद्रिका	२)
स्मार्त्तार्थसार माधवसंप्रदायी धर्मशास्त्र मैथलोंको परमोपयोगी	१॥)
कर्मकांडग्रंथाः।	
संस्कारभास्कर यजुर्वेदी सब संस्कारोंकी विधि प्रयोग और मंत्रसहित	२॥)

पुस्तकोंका नाम	कीमत.
कर्मदीप पूजा पद्धति	२)
गोदान पद्धति	॥)
पूजापंकजभास्कर....	२)
सकाम शिवपूजन विधान भा. टीका	१)
स्वस्तिवाचन (पुण्याहवाचन)	॥)
आचारार्क....	॥।)
आचारादर्श	॥।)
दशकर्मपद्धति	१॥)
वासिष्ठीहवनपद्धति....	१)
लंबोदरीहवनपद्धति	१)
श्राद्धविवेक (सब श्राद्धोंकी विधिहै)	॥।)
शुद्धिविवेक	॥)
एकोद्दिष्टश्राद्ध प्रयोग	२)
पार्वणश्राद्ध प्रयोग....	२)
उपाकर्मपद्धति (श्रावणीयजुर्वेदकी)	॥।)
कर्मविपाकचरणगत रफ् १० आना ग्लेज	॥।)
कर्मविपाक भाषाटीका रफ	१।)
वेदोक्तवास्तुपद्धति....	१॥)
व्रतोद्यापनकौमुदी. (सब व्रतोद्यापन)	॥।)
दानचंद्रिका	॥२)
सर्वदेवप्रतिष्ठासंग्रह (प्रतिष्ठा करानेका ऐसा ग्रंथ आजतक अन्यत्र नहीं छपा)	३)
नवरत्नविवाहपद्धति भाषाटीकासह....	१।)
विवाहपद्धावली (नोतनी अर्थात् विनतीमें कहने योग्य दोनों पक्षके श्लोक भाषाटीका	॥।)
ज्येष्ठाशांति....	२)
पंचकशांति....	२)
नवग्रहविधानपद्धति....	१)
जलोत्सर्गप्रकाश नदी, कूप, तडागादिका उत्सर्ग.	१॥)
संध्या यजुर्वेदी मूल	॥)
तथा भाषाटीका	।)॥
संध्यावैष्णवी.	।)
क्षत्रियसंध्या	।)

पुस्तक मिलनेका ठिकाना—

खेमराज श्रीकृष्णदास

"श्रीवेङ्कटेश्वर" छापाखाना-मुंबई

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

३०८३

प्रस्तावना.

अस्त्येव विदितं सकलजनानां यदस्मिन्भारतभूमण्डलेऽतिप्राचीनकालतः श्रौत-स्मार्तधर्मकर्मानुष्ठानपरंपरा यथाधिकारमाबालमापण्डितं स्वीकृतेति । सोऽयमस्माकं परमो धर्मः । यस्य प्रतिष्ठापको भगवान्साक्षात् । यथा चोक्तं श्रीभगवता स्वमुखेनैव श्रीगीतासु—" परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् । धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ॥ " इति—" यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत । अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम् ॥ " इति च । एतावता चायं भारतखण्डप्रचलितो वेदोक्तः स्मृत्युक्तश्च धर्मः स साक्षाद्भगवदुपदिष्ट इति तावत्सिद्धम् । वेदोक्तो हि धर्मो वैदिकः स्मृत्युक्तः स्मार्त इति हि व्यवहारः । स्मृत्युक्तो हि धर्मो वेदोक्तधर्मानविरुद्धः । स्मृतीनां वेदार्थपरिबृंहणैकनिबन्धनत्वात् । वेदस्य चानादित्वान्नित्यत्वाद्भगवतोत्पादि-तत्वाच्चाप्तत्वेन धर्ममूलत्वमस्ति—" अनादिनिधना नित्या वागुत्सृष्टा स्वयंभुवा । " इति मनुस्मृत्यादौ स्पष्टम् । वेदो हि कर्मकाण्ड-ज्ञानकाण्ड-उपासनाकाण्डात्मकः । तत्र कर्मकाण्डो विधिनिषेधात्मकः । अप्राप्तं फलवतं चार्थं यः स्वसामर्थ्येन प्रकाशयति स विधिः । स विधिश्चतुर्धा-उत्पत्तिविधिः, विनियोगविधिः, प्रयोगविधिः, अधिकारिवि-धिश्चेति । तत्र कर्मस्वरूपमात्रबोधको विधिरुत्पत्तिविधिः । अंगसंबंधबोधको विधि-र्विनियोगविधिः । प्रयोगे शैघ्र्यबोधको विधिःप्रयोगविधिः । फलस्वाम्यबोधको विधिरधिकारिविधिश्च । निषेधश्च विधिप्रतियोगी । अनयोर्विधिनिषेधयोरुभयोः पुरुषार्थानुबंधित्वम् । तत्र विवेकश्चेत्थम्-यथा विधेर्विधेयार्थपरिच्छेदकत्वेनार्थ-वत्त्वं, तथाऽनर्थहेतुकर्मणः सकाशात्पुरुषस्य निवृत्तिकरणत्वं निषेधस्येति द्वयोरपि पुरुषार्थानुबन्धनानुकूलत्वमेकमेव फलं पर्यवसन्नम् ।ज्ञानकाण्डोपासनाकाण्डयोर्विचारः प्रकृतेऽप्रयोजनकतया नेह लिखितः—एवंच कर्मकाण्डात्मकवेदस्य नितरां गूढार्थपरिज्ञान-मल्पज्ञसांसारिकजीवानां दुर्लभमिति मत्वा परमकारुणिका महर्षयो वेदार्थविशदीकर-णाय नानाविधान्स्मृतिग्रन्थानरीरचन्। तथाच महर्षिबाहुल्यान्मतिबाहुल्येनानन्तवेदार्थ-विवरणरूपास्ते स्मृतिग्रन्थाः सुबोधा बभूवुः केवलं वेदापेक्षया । परंतूत्तरोत्तरमस्मा-दृशानां मन्दमतीनां जीवानां तेष्वतिविशालेषु स्मृतिग्रन्थरत्नाकरेष्ववगाहनासाम-र्थ्यमालोच्य " राजा धर्मस्य रक्षकः " इति शाश्वतिकशास्त्रानुशासनानुसारेणानेकैः सद्धर्मनिष्ठैर्भूपालैरनेकविद्वज्जनेभ्यः स्वाश्रयं दत्वा तद्द्वारा नानाधर्मस्मृतिग्रन्थोद्धा-पोहनपुरःसरं वर्णधर्माचारप्रतिपादकान्धर्मनिबंधग्रन्थान्निर्माप्याचारप्रबन्धोऽप्रतिहतः पृथिव्यां यथापरंपरं प्रवर्तितः । सोऽयं तेषामुर्वीपतीनामुपकारो यद्द्यापि वयं सर्वेऽपि वर्णाः स्वस्ववर्णाश्रमधर्माचारान्प्रतिपालयामः। अस्त्येवेदं प्रायः सकलविदुषां विदितम् । प्रकृतं तावत्प्रस्तुमः किंचित् । पूर्वमुक्तरीत्या श्रीसूर्यसेनमहीमहेन्द्रेण सकलवैध-

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कर्मप्रवृत्तिपरिज्ञानाय प्रेरितेन स्वाश्रितेन पण्डितमण्डलायमानेन मीमांसकसीमंतमणिना श्रीमदल्लाटनाथपण्डितेन सर्वधर्मस्मृतिपुराणग्रंथपर्यालोचनपूर्वकं सकलस्वधर्मकर्माचारबोधनायायं "निर्णयामृत" नामा निबन्धो विरचितः। अयं च निबन्धग्रन्थो निर्णयसिन्धोरपि प्राचीन इत्युपलभ्यते।निर्णयसिन्धौ निर्णयामृतनिबन्धस्थवचनानां प्रामाण्येनोपादानदर्शनात्। तथा चायं ग्रन्थः प्राचीनः सन्सप्रमाणो महन्मान्यतया सर्वमान्यतामर्हत्येवेति तावत्सिद्धम्।

सोऽयं "निर्णयामृत" नामा ग्रन्थोऽस्माभिर्महतायासेन संपाद्य शास्त्रिजनद्वारा संशोध्य च स्वकीये "श्रीवेङ्कटेश्वर" मुद्रणालये मुद्रयित्वा प्रकाशितः।

विज्ञापयामश्च विद्वज्जनान्-इमं ग्रंथं संगृह्यैतदुक्तरीत्या स्वधर्मकर्माण्यनुष्ठाय सफलयंतु स्वकीयं मानवीयं जन्मेति।

विद्वज्जनकृपाकांक्षी-

खेमराज श्रीकृष्णदास.

"श्रीवेङ्कटेश्वर" छापाखाना--मुंबई.

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

3043

श्रीः ।

अथ निर्णयामृतानुक्रमणिका ॥

विषयाः.	पृ.	पं.
मंगलाचरणम्	१	१
ग्रंथावतारः	१	१०
व्रततिथिनिर्णयस्यानुक्रमणिका	४	१९
श्राद्धप्रकरणस्यानुक्रमणिका....	८	२३
द्रव्यशुद्धिप्रकरणस्यानुक्रमणिका	९	१३
आशौचप्रकरणस्यानुक्रमणिका....	९	१९
तिथिनिर्णयः । तत्र प्रसंगप्राप्तं विधिलक्षणम्	१०	१३
एकभक्तादिव्रतानां स्वरूपं कालश्च	१४	२०
नक्तनिर्णयः	१६	१३
प्रसंगान्नक्षत्रव्रतकालः	१८	१८
उपवासादिव्रतसाधारणयुग्म तिथिनिर्णयः	२०	१७
अथ प्रतिपदादिविशेषतिथि निर्णयः । तत्र निर्णयलक्षणम्	२४	९
प्रतिपत्सामान्यनिर्णयः....	२४	१२
प्रतिपद्विशेषनिर्णयः । तत्र चैत्र शुक्लप्रतिपन्निर्णयः	२५	१७
भाद्रपदशुक्लप्रतिपन्निर्णयः	२६	२३
कार्तिकशुक्लप्रतिपन्निर्णयः	२७	६
कार्तिकशुक्लप्रतिपत्कृत्यम्	२८	१४
अत्रैव प्रसंगात्कश्चिद्विशेषः	२९	२५
सामान्यप्रतिपत्कृत्यम्	३०	२५
अथ द्वितीयासामान्यनिर्णयः	३२	१
विशेषनिर्णयः । तत्र चैत्रशुक्ल-द्वितीयाकृतम्	३२	२१
श्रावणादिचातुर्मास्यद्वितीया कृत्यनिर्णयः	३२	१
कार्तिकशुक्लद्वितीयाकृत्यम् । इयमेव यमद्वितीया....	३३	४
अन्यमासद्वितीयाकृत्यनिर्णयः....	३३	१८
सिद्धविरुद्धादिकनिर्णयः	३३	२३
अथ तृतीयासामान्यनिर्णयः....	३४	१९
विशेषनिर्णयः । तत्र चैत्रशुक्ल-तृतीयाकृत्यम्	३५	१५
वैशाखशुक्ले अक्षय्यतृतीयाव्रतम्	३६	६
ज्येष्ठशुक्लतृतीयायां रंभातृतीया व्रतम्	३७	१६
भाद्रपदशुक्लतृतीयाकृत्यम्	३९	१
माघशुक्लतृतीयाकृत्यम्....	३९	५
अन्यमासतृतीयासुविशेषः	३९	८
सिद्धविरुद्धादिकनिर्णयः	३९	११
अत्र अन्यानि कृत्यानि	३९	१६
अथोपवासादिषु चतुर्थीसामान्यनिर्णयः	३९	२४
विशेषनिर्णयः । तत्र चैत्रशुक्ल चतुर्थीकृत्यम्	४०	२५
ज्येष्ठशुक्ल चतुर्थीकृत्यम्	४१	३
भाद्रपदशुक्लचतुर्थ्यां गणेश व्रतम्	४१	७
अस्यामेव रात्रौ चंद्रदर्शननिषेधः	४१	१५
अंगारकचतुर्थी सूर्यग्रहणतुल्य फलदा....	४१	२१
शुक्लचतुर्थ्यां चंद्रदर्शनविषये विशेषः....	४१	२४
आश्वयुक्चतुर्थ्यां देव्या अभ्यंगादि	४२	४
माघशुक्ले वरदाख्या कुंदचतुर्थी	४२	१५
वर्षचतुष्टयसाध्यवरचतुर्थीव्रत निर्णयः....	४३	२
फाल्गुनादिमासचतुष्टयसाध्यं गणेशचतुर्थीव्रतम्	४३	९
तत्र विशेषः	४३	२०
वैनायकव्रतम्	४३	२४
चतुर्थीविषयेसिद्धविरुद्धादिकम्	४४	११

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

विषयाः.	पृ.	पं.
अथ पंचमीनिर्णयः	४४	--२४
चैत्रशुक्लपंचम्यां नागपूजनव्रतम्	४५	--२२
श्रावणशुक्लपंचम्यां द्वारपार्श्वे गोमयनागपूजनम्	४६	-- २
भाद्रपदशुक्लपंचम्यामृषिपंचमी व्रतम्	४६	--१०
आश्विनशुक्लपंचम्यां शच्यासह कुशमयनागपूजनम्	४७	--१०
माघशुक्लपंचम्यां श्रीपंचमीव्रतम्	४७	--११
अन्यपंचमीनिर्णयः	४७	--२८
पंचमीविषये सिद्धविरुद्धादिकम्	४७	--२२
अथ षष्ठीनिर्णयः	४८	--१६
आषाढशुक्लपक्षे स्कंदषष्ठीनिर्णयः	४९	-- ५
भाद्रपदशुक्लषष्ठ्यां कार्तिकेयदर्शनम् तस्यामेव सूर्यषष्ठीव्रतम्	४९	-- ७
भाद्रपदकृष्णपक्षे कपिलाषष्ठीनिर्णयः तस्यामेव चंद्रषष्ठीव्रतम्	४९	--१५
आश्विनशुक्लषष्ठ्यां बिल्वनिमंत्रणम्	५०	-- ८
कार्तिकशुक्लषष्ठ्यांवह्निमहोत्सव व्रतम्	५०	--१२
मार्गशीर्षशुक्लषष्ठ्यांगुहपूजा....	५०	--१७
षष्ठीविषये सिद्धविरुद्धादिनिर्णयः	५०	--२४
अथ सप्तमीनिर्णयः	५१	--२२
चैत्रशुक्लसप्तम्यां दमनकादिभिः सूर्यपूजा	५२	-- ८
वैशाखशुक्लसप्तम्यां निंबसप्तमी व्रतम्	५२	--११
आषाढशुक्लसप्तम्यां विवस्वत्पूजा	५२	--१३
आश्विनशुक्लसप्तम्यां बिल्वपत्रिकापूजा	५२	--१८
मार्गशीर्षशुक्लसप्तम्यांमित्रसप्तमी व्रतम्	५२	--२४
माघशुक्लपक्षे जयन्त्यचलासप्तमीव्रतनिर्णयः....	५३	-- ९
षष्ठीरविवारयुक्तायां सप्तम्यां पद्मकाख्ययोगकथनम्	५३	--२५

विषयाः.	पृ.	पं.
सप्तमीविषये सिद्धविरुद्धादिकथनम्	५४	-- ४
अथाष्टमीनिर्णयः	५४	--१८
चैत्रशुक्लपक्षेऽशोकाष्टमीव्रतम्	५५	--१७
अत्रैव देव्या महापूजा....	५५	--२२
वैशाखशुक्लाष्टम्यामाम्रफलरसस्नानम्	५६	-- २
ज्येष्ठशुक्लाष्टम्यां शुक्लादेवी पूजनम्	५६	--११
ज्येष्ठकृष्णाष्टम्यां शिवपूजा	५६	--१३
आषाढशुक्लाष्टम्यां महिषघ्नी पूजनम्	५६	--१५
श्रावणकृष्णपक्षे कृष्णजन्माष्टमी व्रतनिर्णयः....	५६	--२२
भाद्रपदशुक्लपक्षे दूर्वाष्टमीनिर्णयः	६१	-- ८
तत्रैव ज्येष्ठाष्टमीनिर्णयः	६२	--१०
आश्विनकृष्णपक्षे महालक्ष्मी व्रतनिर्णयः	६३	--२२
आश्विनशुक्लपक्षे महाष्टमी निर्णयः । तत्र दुर्गोत्सव विधानम्	६४	-- १
दुर्गोत्सवप्रसंगाद्दशम्यामपराजितापूजनम्	७६	--२४
कार्तिकशुक्लपक्षे गोपाष्टमीव्रत निर्णयः	७७	-- ५
पौषशुक्लाष्टम्यां महाभद्रानिर्णयः	७७	-- ८
माघशुक्लाष्टम्यां भीष्माष्टमीनिर्णयः	७७	--१८
फाल्गुनशुक्लाष्टम्यां लक्ष्मीसीता पूजनम्	७७	--२१
बुधाष्टमीनिर्णयः	७८	-- १
अष्टमीविषये सिद्धविरुद्धादिकथनम्	७८	-- ६
अथ नवमीनिर्णयः	७९	-- ९
वैशाखनवमीद्वये चंडिकापूजा	७९	--१९
ज्येष्ठशुक्लनवम्यां ब्रह्माण्युमा पूजनम्	७९	--२४
आषाढनवमीद्वय ऐंद्रीदुर्गापूजनम्	८०	-- ३

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

3043

विषयाः.	पृ.	पं.
श्रावणनवमीद्वये कौमारीदुर्गा पूजा	८०	८
भाद्रपदशुक्लनवम्यां नंदादुर्गा पूजा	८०	१६
भाद्रपदकृष्णनवम्यां देवीप्रबोधः	८०	२०
आश्विनशुक्लनवमी मन्वादिः	८०	२२
कार्तिकशुक्लनवमी युगादिः	८०	२३
कार्तिकशुक्लनवमीनंदिनी निर्णयः	८०	२४
मार्गशीर्षशुक्लपक्षे नंदिनीनवमी निर्णयः...	८१	१
माघशुक्लपक्षे महानंदानवमी निर्णयः	८१	४
सर्वासु नवमीषु सरस्वतीपूजनम्	८१	८
नवमीविषये सिद्धविरुद्धादि निर्णयः	८१	९
अथ दशमीनिर्णयः	८१	२१
चैत्रशुक्लदशम्यां यमपूजा	८२	४
ज्येष्ठशुक्लदशम्यां दशहरानिर्णयः	८२	७
तत्र गंगामाहात्म्यम्	८२	२
आश्विनशुक्लदशम्यामपरा जितापूजा. विजयादशमी निर्णयः....	८३	११
दशमीविषये सिद्धविरुद्धादि निर्णयः....	८४	२
अथैकादशीनिर्णयः	८४	१२
उपवासस्वरूपम्	८८	१९
उपवासकृतां नियमाः	८९	१२
उपवासनियमे विशेषांतरम्....	९१	१
एकादश्याः शुद्धाविद्धेत्यष्टादश-भेदनिर्णयः,उपोषणपारणनिर्णयश्च	९१	२४
चैत्रशुक्लैकादशीकृत्यनिर्णयः....	१०२	१४
ज्येष्ठशुक्लपक्षे निर्जलैकादशीनिर्णयः....	१०२	२२
आषाढशुक्लपक्षे देवशयन्येकादशीनिर्णयः....	१०३	१
भाद्रपदशुक्लपक्षे पार्श्वपरिवर्त-न्येकादशीनिर्णयः	१०३	२४
आश्विनशुक्लैकादशीनिर्णयः....	१०४	३
कार्तिकशुक्लैकादश्यां प्रबोधोत्सवनिर्णयः	१०४	८
मार्गशीर्षाद्येकादशीषु धरणीव्रतनिर्णयः	१०५	१९
पौषमासैकादश्यां कूर्मपूजनम् कूर्मद्वादशीव्रतनिर्णयश्च	१०७	२०
माघशुक्लैकादश्यां कूर्मपूजनम् वराहद्वादशीव्रतनिर्णयश्च....	१०८	१०
फाल्गुनशुक्लैकादश्यां नृसिंहपूजनम्, नृसिंहद्वादशीव्रतनिर्णयश्च । सैवामर्दक्येकादशी....	१०८	२२
चैत्रशुक्लैकादश्यां वामनपूजनम् वामनद्वादशीव्रतनिर्णयश्च....	१०९	१०
वैशाखशुक्लैकादश्यां परशुराम पूजनम्, जामदग्न्यद्वादशीव्रत निर्णयश्च	१०९	२०
ज्येष्ठशुक्लैकादश्यां रामलक्ष्मण पूजनम्, रामद्वादशीव्रतनिर्णयश्च	११०	५
आषाढशुक्लैकादश्यां वासुदेव पूजनम्, वासुदेवद्वादशीव्रत निर्णयश्च	११०	१४
श्रावणशुक्लैकादश्यां दामोदर पूजनम्द्वादशीव्रतनिर्णयश्च....११०		२१
भाद्रपदशुक्लैकादश्यां कल्किपूजनम्, कल्किद्वादशीव्रतनिर्णयश्च	१११	३
आश्विनशुक्लैकादश्यां पद्मनाभ पूजनम्, पद्मनाभद्वादशीव्रत निर्णयश्च	१११	९
कार्तिकशुक्लैकादश्यां योगीश्वर पूजनम्, योगीश्वरैकादशीव्रत निर्णयश्च	१११	१७
एकादशीविषये सिद्धविरुद्धादिकथनम्	११२	१०
अथ द्वादशीनिर्णयः	११२	२१
भाद्रपदशुक्लपक्षे श्रवणद्वादशी		

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

विषयाः.	पृ. पं.
निर्णयः	११३– १
भाद्रपदशुक्लपक्षे इंद्रध्वजोत्थापनम्	११४–१५
कार्तिककृष्णपक्षे वत्सद्वादशी निर्णयः	११४–१९
माघकृष्णपक्षे तिलद्वादशी निर्णयः....	११४–२२
द्वादशीविषये सिद्धविरुद्धादि कथनम्	११५– ६
अथ त्रयोदशीनिर्णयः	११५–१७
चैत्रशुक्लपक्षेऽनंगत्रयोदशीनिर्णयः	११६– २
सर्वमाससर्वत्रयोदशीषु कामपूजनम्	११६–१८
भाद्रपदकृष्णत्रयोदशी युगादिः	११६–२१
सैव गजच्छायेति कथनम्	११६–२२
कार्तिककृष्णपक्षे यमत्रयोदशी निर्णयः....	११७– १
शनिप्रदोषनिर्णयः	११७– ५
त्रयोदशीविषये सिद्धविरुद्धादि निर्णयः	११८–१२
अथ चतुर्दशीनिर्णयः	११८–२०
चैत्रशुक्लचतुर्दश्यां दमनकेन शिव पूजा	११९– ४
ज्येष्ठशुक्लचतुर्दश्यां पंचतपोव्रतम्	११९–२०
भाद्रपदशुक्लचतुर्दश्यामनंतव्रतानेर्णयः	११९–२३
कार्तिककृष्णचतुर्दश्यां महाचतुर्दशीप्रेतचतुर्दशीनिर्णयः	१२१– ७
कार्तिकशुक्लपक्षे पाषाणचतुर्दशी निर्णयः	१२२–११
माघशुक्लपक्षे आरटन्तीचतुर्दशी निर्णयः	१२२–१४
शिवरात्रिनिर्णयः	१२३– ८
चतुर्दशीविषये सिद्धविरुद्धादि निर्णयः	१२५–२१
अथ पूर्णिमानिर्णयः	१२६– ४
चैत्रपूर्णिमायामिन्द्रपूजानिर्णयः	१२६–१४

विषयाः.	पृ. पं.
वैशाखपूर्णिमायां कृष्णमृगाजिन दानम्....	१२७– १
ज्येष्ठपूर्णिमायां तिलपात्रादि दानम्....	१२७– ७
आषाढपूर्णिमायां हरिपूजा	१२७–११
श्रावणपूर्णिमायां जलक्रीडादि	१२७–१५
उपाकर्मनिर्णयः	१२७–२२
उत्सर्जननिर्णयः	१३१–१३
रक्षाबंधननिर्णयः	१३२–१०
भाद्रपदपौर्णमास्यां सावित्रीव्रत निर्णयः	१३२–२१
अत्रैव लोकपालपूजानिर्णयः....	१३३– २
आश्विनपौर्णमाकृत्यनिर्णयः	१३३–१०
तस्यामेव पौर्णिमायामिंद्रलक्ष्मी पूजनम्....	१३४– १
कार्तिकपूर्णिमाकृत्यनिर्णयः	१३४– ४
कोजागरव्रतनिर्णयः	१३४–२३
कृत्तिकादिनक्षत्रयोगे तस्या महत्त्ववर्णनम्	१३५–१७
मार्गशीर्षपौर्णमास्यां चंद्रपजा	१३६– ३
पौषपौर्णमास्यामलक्ष्मीनाशन स्नानादिनिर्णयः	१३६–१३
माघपौर्णमास्यां तिलश्राद्धादि निर्णयः....	१३६–२५
फाल्गुनपौर्णमास्यां होलिका निर्णयः....	१३७– ८
फाल्गुनपौर्णमासी मन्वादिः	१३९–१६
चैत्रादिपौर्णमासीनां चित्रावृक्ष साहित्ये महाचैत्र्यादित्व निर्णयः, ...	१३९–१६
अथामावास्यादिनिर्णयः	१४०–२०
वटसावित्रीव्रतनिर्णयः....	१४१– १
कार्त्तिकामावास्यायां सुखरात्रि निर्णयः, कौमुदीमहोत्सवश्च	१४१–२५
माघामावास्यायां ब्रह्मसावित्री पूजनम् । तस्यामेव योगविशेषेण श्राद्धादिनिर्णयः....	१४२–१९

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

विषयाः.	पृ. पं.
अर्द्धोदयविधिः	१४३–७
अमावास्याया योगविशेषेण श्रैष्ठ्यवर्णनम्	१४३–२२
अथ यागानुष्ठानसिद्ध्यर्थं पूर्णिमा मावास्ययोर्निर्णयः	१४४–१९
अनध्यायतिथिनिर्णयः	१४७–२१
अथ मासकृत्यनिर्णयः	१४९–१८
चैत्रमासकृत्यनिर्णयः	१४९–१८
वैशाखमासकृत्यनिर्णयः	१५०– १
ज्येष्ठमासकृत्यनिर्णयः	१५०– ५
आषाढमासकृत्यनिर्णयः	१५०–१०
श्रावणमासकृत्यनिर्णयः	१५०–१४
भाद्रपदमासकृत्यनिर्णयः	१५०–१८
आश्विनमासकृत्यनिर्णयः	१५०–२२
कार्त्तिकमासकृत्यनिर्णयः	१५१– १
मार्गशीर्षमासकृत्यनिर्णयः	१५१– ८
पौषमासकृत्यनिर्णयः....	१५१–१३
माघमासकृत्यनिर्णयः	१५१–१७
फाल्गुनमासकृत्यनिर्णयः	१५२– १
अगस्त्यार्घविधिनिर्णयः	१५२– ५
चातुर्मास्यव्रतनिर्णयः	१५२–२१
चातुर्मास्येवर्ज्यपदार्थादिनियम निर्णयः	१५२–२४
व्रतबंधनिर्णयः....	१५४–२२
सीमंतोन्नयननिर्णयः	१५५–१५
अष्टचत्वारिंशत्संस्कारनामधेयानि	१५६–५
नामकरणसंस्कारनिर्णयः	१५६–१९
निष्क्रमणसंस्कारनिर्णयः	१५७–२४
कर्णवेधनिर्णयः	१५८– ६
अन्नप्राशननिर्णयः	१५८–१३
चूडाकर्मनिर्णयः....	१५८–२२
स्त्रीसंस्कारनिर्णयः	१५९– ९
विद्यारंभकालनिर्णयः....	१५९–१९
उपनयनकालनिर्णयः	१६०– ५
विवाहोपयुक्तमासादिनिर्णयः	१६१– ३
विवाहे युक्तायुक्तादिविचारः	१६३– ५
विवाहप्रासंगिककृत्यवर्णनम्....	१६३–११
विवाहे पौर्वापर्यनिर्णयः	१६३–१९

विषयाः.	पृ. पं.
विवाहे ज्येष्ठनिर्णयः....	१६४–१२
कार्त्तिकीविवाहनिर्णयः	१६४–१५
विवाहोत्तरं प्रासंगिकनिर्णयः....	१६५– ५
द्विरागमनकालनिर्णयः	१६५–११
अथ श्राद्धप्रकरणम्	१६६–१३
श्राद्धकालनिर्णयः	१६६–२०
अमावास्याश्राद्धनिर्णयः	१६८– १
मृताहनिर्णयः	१७१–१७
श्राद्धप्रदेशनिर्णयः	१७२–१५
श्राद्धकर्तृनियमनिर्णयः....	१७२–२५
श्राद्धाधिकारिनिर्णयः....	१७३– ५
संघातमृतश्राद्धनिर्णयः	१७५– ५
आब्दिकश्राद्धनिर्णयः	१७७– २
द्रव्याभावे श्राद्धनिर्णयः ...	१७९– ४
क्षयाहतिथौ ग्रहणे श्राद्धनिर्णयः	१८०– ३
आमश्राद्धनिर्णयः	१८०–१४
जीवत्पितृककर्तृकश्राद्धकाल निर्णयः....	१८१–२१
जीवत्पितृकवर्ज्यश्राद्धनिर्णयः	१८२–२५
महालयापरपक्षश्राद्धनिर्णयः	१८३–१०
नक्षत्रादिकाम्यश्राद्धनिर्णयः	१८९–२२
नित्यश्राद्धनिर्णयः	१९०–१७
नैमित्तिकश्राद्धनिर्णयः	१९०–२२
नवश्राद्धनिर्णयः....	१९१–२४
मासिकश्राद्धनिर्णयः, षोडशश्राद्धनिर्णयश्च	१९१–१३
सपिंडीकरणकालनिर्णयः	१९४–१६
सपिंडीकरणकृत्यकर्त्रादिनिर्णयः	१९६– ८
संकल्पश्राद्धनिर्णयः	२०१–११
आभ्युदयिकश्राद्धनिर्णयः	२०१–१९
नांदीमुखस्याभ्युदयिकत्वम्	२०२– ५
नांदीमुखनिमित्तनिर्णयः, वृद्धि श्राद्धनिर्णयश्च	२०२– ६
जीवतः पुरुषस्य श्राद्धनिर्णयः	२०२–२३
अथ संक्रांतिनिर्णयः	२०२–२६
संक्रांतिप्रसंगान्नदीनां रजोदोष निर्णयः....	२०८– ६
मलमासाधिमासनिर्णयः	२०८–१५

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

विषयाः.	पृ.	पं.
द्विविधेऽपि मलमासे नित्यनैमित्तिककृत्यनिर्णयः	२०९	१९
अथ ग्रहणनिर्णयः	२१४	२२
श्राद्धे ग्राह्यद्रव्यनिर्णयः....	२२०	७
श्राद्धे वर्ज्यद्रव्यनिर्णयः....	२२१	६
द्रव्यशुद्धिनिर्णयः	२२१	२५
भूशुद्धिनिर्णयः....	२२२	१
पात्रशुद्धिनिर्णयः	२२३	१३
धान्याद्यन्नशुद्धिनिर्णयः	२२६	१३
जलशुद्धिनिर्णयः	२२९	१६
वस्त्रादिशुद्धिनिर्णयः....	२३१	८
देहशुद्धिनिर्णयः....	२३३	१२
भोज्याभोज्यान्नशुद्धिनिर्णयः....	२३३	१२
कलिनिषिद्धनिर्णयः	२३७	१९
अथाशौचप्रकरणम्	२३८	१२
जननाशौचनिर्णयः	२३८	१७
मृताशौचनिर्णयः । तत्राकृतसंस्काराणां वयोऽवस्थाकृताशौचनिर्णयः	२४०	२१
कृतसंस्काराणां वर्णविशेषेणाशौचविशेषनिर्णयः....	२४३	६
द्वादशविधपुत्रनिर्णयः प्रेतकृत्यकर्तृपुत्राद्यावश्यकाधिकारिनिर्णयः....	२४३	१७
नागबलिविधाननिर्णयः	२४८	११
नारायणबलिनिर्णयः	२४९	३
अन्वारोहणसहगमननिर्णयः	२४९	२३
प्रथमाहादिदशाहान्तकृत्यनिर्णयः	२५२	२३
रजस्वलाशुद्धिनिर्णयः	२५४	२२
पंचकमृतदाहविधिनिर्णयः	२५५	२४
दशाहमध्ये दर्शपातेनिर्णयः	२५५	२५
आशौचकालनिर्णयः	२५७	१
सद्यःशौचनिर्णयः सामान्येनाशौचन्यूनाधिककालनिर्णयः	२५८	१७
देशांतरजनने देशांतरमरणे चाशौचनिर्णयः	२६३	१५
देशांतरलक्षणनिर्णयः	२६५	२
अतिक्रांताशौचनिर्णयः	२६५	९
देशांतरमृतस्य पर्णशरदाहनिर्णयः	२६५	१९
प्रोषितस्य जीवद्वार्त्तानाकर्णने कृत्यनिर्णयः	२६६	५
शवानुगमने आशौचनिर्णयः....	२६६	२१
आशौचसन्निपाते विशेषनिर्णयः	२६७	२०
आशौचे कर्तव्याकर्त्तव्यनिर्णयः	२६९	१२
ग्रंथसमाप्तौ ग्रंथकर्तुर्नामादिकथनम्	२७२	१४

इति निर्णयामृतस्यानुक्रमणिका समाप्ता ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

3043

श्रीः ।

अथ निर्णयामृतप्रारम्भः ।

॥ श्रीमद्रमारमणचरणाभ्यांनमः ॥ ॥ ॐनमोभगवतेवासुदेवाय ॥ कारणमेकंजगतांवारणमास्येनवारणंविपदाम् ॥ किमपिमहोमहनीयंप्रत्यूहव्यूहदारणंवंदे ॥१॥ भावयामिदृढभक्तिभावनाभावितांघ्रियुगलांसुमंगलाम् ॥ इष्टदांसततमिष्टदेवतांमंत्रवत्सकलमंत्रमातरम् ॥२॥ औपाधिकःस्फुरतियत्रकलादिभेदस्तद्ब्रह्मतत्वमपियस्यनवेदवेदः ॥ सर्गस्थितिप्रलयहेतुमहेतुमेकंकालस्वरूपमहमन्वहमानमामि ॥ ३ ॥ यैःकृतःश्रुतिमहार्णवपारप्राप्तिहेतुरिहसंग्रहसेतुः ॥ तान्नमामिमनुविष्णुयमाद्यान्कालनिर्णयकृतोप्यहमाद्यान् ॥ ४ ॥ अव्यादव्याहतैश्वर्यभव्याभाव्यार्त्तिनाशिनी ॥ दिष्टादिष्टानमद्भक्तकामाकामारिकामिनी ॥ ५ ॥ जयंतिभूमाविहबाहुबाणाःक्षितीश्वराविश्रुतबाहुबाणाः ॥ प्रकुर्वतेयेविशदायशोभिर्जगत्पवित्रंचसदायशोभिः ॥ ६ ॥ बभूवभूपस्त्रिदशैःसरूपस्तदन्ववायेबलवान्सरूपः ॥ चकारनित्यंचसमाहितानांपरिक्षयंयःपरमाहितानाम् ॥ ७ ॥ तस्यात्मजन्माजनिकर्णदेवस्त्यागेनयोविश्रुतकर्णदेवः ॥ वपुःश्रियानिर्जितकामदेवःसदासमाराधितवामदेवः ॥८॥ तदात्मभूरुद्धगणःक्षितीन्द्रःकृतींद्रभोगींद्रनिभानुभावः ॥ शुभावदातायतकीर्त्तिरार्त्तिहरःसतांश्रीपतिमूर्तिरासीत् ॥ ॥ ९ ॥ स्वकीर्त्तिवल्लीप्रभवालवालस्थलीवढिल्लीनगरीमतल्ली ॥ भल्लीशतप्रोतशकेशकुंभीकुंभास्त्रनीरैःसमसिंचितेन॥ १०॥प्रव्यक्तमामुक्तमहेभकुंभमुक्ताव्यमुक्तागणपोषसक्ताः॥रक्तासवैःसंयतियेनकालीव्यालीढविश्वाप्यभितर्प्यतेस्म ॥ ११॥ उद्धरणंशुद्धरणमुद्धरणंविद्विषांसमुद्ध

१ प्रकुर्वतेयेविशदाश (स) शोभिर्जगत्समग्रंचसदायशोभिरितिमूलपाठः । २ निर्जित इति पाठां० ।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रणम् ॥ सुहृदांपुरा[1]नतहृदांनमतितमांकोननामतमनामः ॥१२॥सौंद
र्येणविजृंभितोरतिपतिःशौर्येणचश्रीपतिर्गांभीर्येणसरित्पतिर्विलसता
धैर्येणभूभृत्पतिः ॥ सत्कांत्योडुपतिः श्रियाधनपतिर्यस्तेजसाऽ
हर्पतिस्तेनार्योद्धरणेश्वरेणसुमतिःस्पर्द्धेतकःक्ष्मापतिः ॥ १३ ॥
असावसावाहितसत्प्रतापःस्वसन्निवेशोचितरम्यदेशम् ॥ अध्यास्त
ऋध्यास्तसमस्तशक्रास्पदंपुरंसादरमेकचक्रम् ॥ १४ ॥ राजते
यत्पुरंरम्यंराजमंडलमंडितम् ॥ कमलोल्लासिसद्रत्नंरत्नाकरविभूति
मत् ॥ १५ ॥ लसद्विलासिनीसिंजन्नूपुरंभातियत्पुरम् ॥ पुरंपुरंद
रस्येवभूरिसुंदरमंदिरम् ॥ १६ ॥ यस्योपकंठेशितिकंठकंठस्पर्द्धि
प्रभाभानुसुतावहंती ॥ तदुत्थवेदध्वनिसन्निकर्षादभ्यस्यतीवाखिलपा
वनत्वम् ॥ १७ ॥ यत्रानिशंसत्रकृतःपवित्राः सत्रास्वगोत्रैर्गृहिणोवसं
ति ॥ यद्धोमधूमःकुरुतेतिभूमाघनाघनैर्मेदुरमंतरिक्षम् ॥ १८ ॥ यत्सौ
धजालेषुनिविश्यरात्रौतद्वासधूपैःपृथुलीकृतांगाः ॥ निर्याणनिर्यत्न
तयाभजंतेनीलांबुदानीलशिलाविलासम् ॥ १९ ॥ यदुच्चसौधध्वज
चैलजालजातानिलैर्हेलिहयाःसलीलम् ॥ विश्रान्तिमश्रांतमितःश्रयंतः
कुतोपिनःश्रांतिमवाप्नुवंति ॥२०॥ व्यजैषिभूलोकपुरींसुराणांपुरींव्य
जैषिध्वजदंडघातैः ॥ जेष्यामिपातालमितिब्रुवंतीविवक्षतीदंप्रतिबिं
बदंभात् ॥ २१ ॥ प्रत्याशमापूरितयाचकाशंमान्यंवदान्यान्वयमत्र
वीक्ष्य ॥ वृंदारकाणांत्रिदिवेपिवृंदैर्मंदारकाणांवसतिर्विगीता ॥ २२ ॥
पुरंशशासैषपुरंदराभस्तदेवचक्राख्यमनेकचक्रः ॥ असंख्यसंख्यारि
जयोर्जितारव्याविख्यातशुष्मोद्धरणःक्षितीशः ॥ २३ ॥ अमुद्वैरपि
यःसतसमुद्रैर्मुद्रितांमहीम् ॥ पालयंस्तन्महीपालःपुरालंकुरुतेपुरम् ॥
॥२४॥ गुणरत्नकराच्चन्द्रश्चंद्रसेनस्ततोभवत् ॥ महामहामहादेवशा
लिमौलिविभूषणः ॥ २५ ॥ यस्यविश्वोपकारायदातुमभ्युद्यतेकरे॥
सशंकेधनदःस्वैरंचकंपेकनकाचलः ॥ २६ ॥ अमनोवृत्तिगम्येनय

१ पुनरानन्दमितिपाठः । २ जालचैल इतिवापाठः ।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्यदानेनदीव्यता ॥ अर्थिप्रत्यर्थिनोव्युच्चैःप्रापुरेवनदुर्गतिम् ॥ २७॥ यस्यधाटीषुघोटीनांप्रखरंखुरजंरजः ॥चकाराच्छाद्यगगनंदुर्दिनंरिपुमंदिरे ॥२८॥ यस्यविश्राणनस्योच्चैःश्रवणेननरस्यच ॥सुराःसुरालयंस्वल्पमनल्पमापेमेनिरे॥२९॥तस्यात्मजन्माचरितार्थजन्माश्रीसूर्यसेनोजयतिक्षितींद्रः ॥सुदर्शनेनेवबिभर्त्तिगोपीनारायणत्वंभुवियःप्रसिद्धम् ॥ ३० ॥ संतानशोभमानःकविगुरुबुधमित्रमंगलैःसहितः ॥ जिष्णुर्यदेषयुक्तंश्रितशतकोटिःसुधर्माढ्यः ॥ ३१ ॥ यस्मिन्धारायतिक्षोणिमेणीदृक्चित्तहारिणि ॥ शेषेपिफणिनामीशेनविशेषधियोवयम्॥३२॥ ददतोयस्यपाणिस्थपारिहार्यरवच्छलात् ॥ रमारौतीवसततंराजावितरतीतिमाम् ॥ ३३ ॥ द्विषोस्ययत्रावलिभिःपरिधानंप्रकुर्वते ॥ तद्योषितांततोमन्येतच्छून्याः स्तनमंडलाः ॥३४॥ बुधानानंदयन्सर्वान्राजावसुभिरूर्जितैः॥कथंमौलौमहेशानंनपदंकुरुतेसदा ॥३५॥निहत्यशत्रून्निखिलांस्तदीयादेशाःसदावश्यहखिन्नवेषाः ॥ तदंगनानांघननादयुक्तैर्नेत्रांबुभिर्येनकृताःसवर्षाः ॥३६॥ समुद्यतेयस्यकरेप्रदातुमालोक्यतेह्यत्रमहद्विचित्रम् ॥ वनीपकानामवनीपकत्वं वनीपकत्वंत्ववनीपकानाम् ॥ ३७ ॥ जलेनदिव्येनसदाभिषिक्ताःसिंहासनाध्याश्रयिणोनिरस्ताः ॥ श्रीसूर्यसेनेनवनेपिराज्यंकांतातपत्राःकलयंत्यमित्राः ॥ ३८ ॥ यत्कीर्त्तिश्चरिकीर्त्तिकार्त्तिकशशिश्येनीयमन्याद्दशंधातुःसर्गनिसर्गमित्रकुतुकंस्पर्शादमुष्यायतः ॥ कैलासंतिनगावलंतिमनुजाःक्षीरार्णवंत्यर्णवाश्चक्रायंतिखगाहरंत्यपिसुराःशेषंत्यशेषाहयः ॥ ३९ ॥ चकास्तियस्यातिबलप्रतापःप्रतापसेनोवरजःप्रसिद्धः ॥ भक्त्याभिरामस्यसदाग्रजस्ययोलक्ष्मणाकारमुपैतिभव्यम् ॥४०॥औदार्यसौंदर्यदयानयाज्ञाविज्ञानशौर्यादिगुणेषुनान्यम् ॥प्रतापसेनस्यसमंसमंताल्लोकेविलोकेत्रविचित्रलोके ॥४१॥ श्रीदेवसेनस्तनयोपिगोपीनारायणस्याजनिकामरूपः ॥ लब्ध्वाप्रसादेनमहेश्वरस्यरामारतिस्तु

१ लब्धप्रसादाशशिखंडमौलेर्नूनम् इतिपाठोन्यः ।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu